

יהי

נטפי חיזוק ופרקי הרבה
מלוקטים מאוצר משנת הרב
של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

יה"ל ע"י מערכת "משנת רבינו" | גליון כח | מר-חשוון תשפ"ה לפ"ק

דבר המערכת

מעשה בקבצין ונעליים חדשות

מהצפון הרחוק הוא עשה את כל הדרך עד לכאן. נכנס בלבשו המרופט אל ה'שטיבלאך' העמוס מפה לפה במתפללים מכל הסוגים. על השטיבלאך האלה מדברים גדולות ונצורות. "הסכומים הכי גדולים יוצאים מכאן, בוקר אחד - ויצאת עם שתי אלפיות!" הבטיח לו ידיד קרוב בעיניים נוצצות. והוא, שכל כך זקוק לעזרתם של יהודים טובים, החליט לנסות. יש לו חובות אדירים שגוזלים ממנו כל פרוטה. רק אתמול הילדים יצאו מהבית עם תיק ריק. "למה צריך תיק אם זה ריק?" שאל יענקי ילד הסנדוויץ' ופצע את ליבו, "כדי שלא תתבייש לבוא לחיידר עם ידיים ריקות", צבט על לחיו עד כאב. "אבל בין כה וכה אני מתבייש..." אמר יענקי בקול פעמונים ולו לא היה מה לענות. באותו יום גמלה בו ההחלטה. הוא יורד לשטיבלאך ההם, שכולם מדברים עליו גדולות ונצורות. יתחנן בפני אנשים טובים שוודאי יפתחו את ליבם ואת

כיסם וינדבו כרצונם הטוב. בשעה מוקדמת שבין יום ובין לילה נטל את ה'טלית תפילין' וירד בני ברקה. מקווה לשוב לביתו בסוף היום עם כיסים מלאים. את הבוקר הוא פתח בתפילה נרגשת. יהודי ירא שמים לא עושה עסקים קודם התפילה. הוא בירך את ברכות השחר במתינות, לא לפני שביקש מהמתפלל שלצידו, אדם צעיר ובטוח בעצמו, להשיב לו 'אמנים' על ברכותיו כמנהגו הטוב. מיד אחר כך הצטרף למניין הראשון שהתארגן. בסיומה של תפילה מיהר לחלוץ את התפילין, שלף את ההמלצה הנרגשת שקיבל אמש מרב השכונה, אזור את כל ביטחונו העצמי והחביא את בושת פניו עמוק בתוך הלב: "מורי ורבותי, אני עומד בפניכם היום בוש ונכלם, לא יודע מה להגיד לילדים הרעבים שלי, לא יודע מה לענות לנושים, לא יודע איך להרגיע את עצמי, אני מתחנן אליכם - אנא! פתחו את ליבכם החנון, תנו ככל יכולתכם!"

חוצפה כלפי עמו אסר סר

רמש וציפור סנף סבשרי אחזה

עז בדית מינשהו באמורה

חדש! פדח הא'נטרס לא ינעם הכנות כדרך

האור הטמון בחושך כיצתך תנחי

"א שווארצע מזל? א לעכ'נעס מזל!" בדרכם

מטרת החבילה והחברים שיחת מרעים

חיצפה כלפי שמיא

- 'חיוזק הומי' -

מהתקופה האחרונה -

ר' אשר היה אומר אם אדם איננו חש בטוב, נוטל הוא מספר תרופות וכדורים, ואם אלו אינם מועילים למכאובו נוטל הוא עוד מספר מרשמים, ואם גם אלו אינם מועילים - ילך הוא לבית החולים שם יטפלו בכאביו, נו, אז מדוע שלא יפנה הישר אל הרבש"ע?

*

ר' אשר אמר שצריכים להתאחד באחדות, שלא יהא בין אדם לחבירו שנאת חינם ולשון הרע, ולא רכילות וקנאה, האיך יכול דבר זה לקרות, כשכל אחד יחיה את האמת שבו, ולא ירצה להראות את גודל ויקר מעשיו ופעולותיו, ויעבוד עם שפלות עצמו, "אסחי - בכל לילה" אדם ייגע את עצמו לבסוף יגיע לאמת.

*

ר' אשר אמר ישנם שני עניינים שונים בתפילה, האחד - שאדם מבקש על בריאותו ופרנסתו, על בני חיי ומזוני, תפילה זו אם אומרים זאת בפשטות - מיד נענים, כי אתה שומע תפילת כל פה, אך ישנה עוד תפילה שהיא המגיעה עד כסא הכבוד והיא הנקראת 'דבקות עד כלות הנפש' להתפלל כאיל תערג על אפיקי מים, מרב צמאון לקדושה, לזה נתכוון דוד המלך ע"ה כשאמר "ואני תפילה" לא אני מתפלל אלא כל הנפש והנשמה הם התפילה ואין לי עוד שום דבר החסר לי.

*

"הנה אנוכי שולח לכם את אליהו הנביא לפני יום בכא ה' הגדול והנורא".
אומר ר' אשר "ואשרי מי שנתן לו שלום" - שיוכל להגיע לידי השלום, כי אז ה' יברך את עמו בשלום,

לפני בא יום ה' הגדול והנורא - אותו יום שיהא גדול ונורא ומלא ייסורים וצרות איזמות, אך אנו נתחזק באחדות כראוי אז נסלק את הייסורים והכאבים ונכריח את השכינה בבחינת 'חוצפה כלפי שמיא' שיבוא בבחינת 'השיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם'.

המוכר התכופף, מדד ליענקי את כף הרגל והגיש לו זוג נעליים במידה 36. בעוד יענקי מתאמץ לסגור את הסקוצ'ים, נכנסו אב ובנו לחנות וביקשו גם הם נעליים, המוכר בדק את הילד - והגיש לו זוג במידה 38.

יענקי עקב אחר הנעשה, פניו התכרכמו בחוסר הסכמה. "מה זו האפליה הזו, טאטי?" הוא שאל אותי, "מה, בגלל שאנחנו עניים הוא נותן לנו רק 36? אני גם רוצה 38, אני לא רוצה להיות שונה!"

"יענקי", חייכתי אליו, "המוכר הוא אדם טוב ומומחה. הוא לא רוצה להפלות אותך לרעה, אדרבה, הוא יודע שהמידה הזו היא המתאימה לך ביותר! אם תיקח נעליים במידה 38 - אתה עלול למעוד וליפול באמצע הרחוב. 36 - זה מה שהכי טוב עבורך!"

רבתיי, סקר את עיני המתפללים הנעוצות בו, בעוד ידו מונחת על כתפיו של האיש הצעיר שכבר לא כל כך בטוח בעצמו, "בחז"ל מובא שהברכה 'השקרית' שברכתי, ברכת 'שעשה לי כל צרכי' מכוננת על הנעליים שאנו לובשים. והשאלה ידועה - האם הנעליים הם כל מה שאנחנו צריכים? וכי אדם שיש לו נעליים אך הוא רעב לפת לחם הוא אדם שיש לו את כל צרכיו?"

התשובה לשאלה הזו היא גם התשובה שעניתי ליענקי שלי, והיא גם התשובה שלי אליך, איש יקר וצעיר.

כפי שאין אדם מקנא או מתמרמר על ההבדל בין מידות הנעליים שלו ושל חבריו, מפני שהוא יודע שהמוכר מבין הכי טוב מה נכון עבורו ומה יסכן אותו - כך ממש הם תנאי החיים שלנו. כן, גם מה שחסר לנו, גם הדברים שלא התברכנו מהם בשפע, הם מדויקים עבורנו, הם 'כל צרכי', אנחנו לא צריכים אפילו טיפה אחת יותר!"

*

את אברהם בירך ה' 'בכל'. את יצחק 'מכל', ואילו יעקב הצהיר 'יש לי כל'.
כי מה שהקדוש ברוך הוא לא נתן לי - פשוט לא חסר לנו. כל מה שאנו צריכים - יש לנו ברוך השם!

כמעט בכה על הבימה.

יהודים טובים, רחמנים בני רחמנים, נתבעים ונותנים. הוא חלף איש אחרי איש וקיבל לידי חופני שטרות ומטבעות נכבדים ביותר.

ולפתע, דממו הכול למראה איש צעיר ובטוח בעצמו שחבט על הבימה.

זה היה האיש שענה 'אמן' אחר ברכותיו. "רבתיי, זהירות! יש כאן בלופר! היהודי הזה מתחזה לקבצן, הוא מסודר כלכלית ועושה את עצמו נזקק! אל תתנו לו שקל - אלא אם החלטתם לעשות 'חלוקה' לעשירים!"

עשרות עיניים ננעצו בו, והוא החוויר והסמיק חליפות. לא יודע איפה לקבור את עצמו מבושה. הוא? מתחזה?!

"מממממאיפה אאתה יודדע?" גמגם בשארית דמו אל האיש הצעיר והבטוח בעצמו.

"מה זאת אומרת? הודאת בעל דין! אתה עצמך סיפרת לי לפני התפילה שאתה ברוך השם מסודר - ושום דבר לא חסר לך!"

"אני???" הוא נבהל. על מה מדבר האיש? "להזכיר לך? אמרת לי, ואני זוכר את הניסוח המדויק: 'ברוך אתה ה', שעשה לי כל צרכי' אתה כבר נזכר?" האיש היה מלא זעם, "יש לנו כאן או שקרן או עבריין שמזכיר את שם שמים לבטלה בברכותיו...". דממה השתררה בהיכל, גם מאחרי הקימה שעוד התהלכו עם כוסות קפה לזהטות במסדרונות שבחוץ נכנסו מלאי סקרנות ועניין לצפות בדממה המתרחשת מול עיניהם.

מיודענו, נבון אך מאושש לאחר ששמע את ה'ראיה המוחצת' של האיש, החליט לעשות מעשה.

הוא עלה על הבימה, הניח את ידו על האיש הצעיר והבטוח בעצמו, וביקש להסביר.

"אתמול נכנסתי לחנות נעליים", סיפה, "וביקשתי מהמוכר הצדיק שימכור לי זוג אחד בהקפה בשביל יענקי בני הצדיק שהנעליים כבר ממש לוחצות לו, אחרי שנתיים שהוא צועד איתם בנאמנות.

חלק מהוצאות הגליון נדבבו ע"י החתן
אריה לייבוש וייס
ד"ר
להגלל שמהת נישואיו למולל טוב
יה"ד שיחה לבנות בית נאמן בישראל, ואך טוב
החסד יודפדו כל ימי חיי, אמן.

הרה"ח מנחם רובינפלד הי"ו

רמזי וציפור כנף

שיח פתוח על העולם הפנימי שלנו...

ולספר לנינים את אשר ראו עיני ולא זה... אבל מה הוא אומר שם? נו, ודאי הוא מתחנן ב'והאר עינינו', כמעשה החקל יצחק בשעתו. אולי דווקא ב'ואתה מחיה את כולם', תפוס בהכרת גדלות בוראו? או אולי הוא דבוק במילים 'וחוסה נא על בן אהובך', מתרפק על אביו שבשמים? ואולי בכלל אלה המילים 'עבדו את השם בשמחה'?

נו, תורה היא וללמוד אני צריך. התקרבותי מעט יותר לבחור.

הוא לא אז. כולו דבוק במילים. לא שם לב לביוגרף העתידי שמתחיל כעת את סיקור סיפור חייו.

ואז אני שומע את המילים הבאות, במנגינה קסומה ומרטיטה שמשוגלת להעלות דמעות, בצרידות השמורה ל'עובדים' ותיקים -

"החיה וכל בהמה רמש וציפור כנף, החיה וכל בהמה רמש וציפור כנף, החיה! וכל! ב, ה, מ, ה!!! רמש וציפור כ- ----נף!"

והתפילה היחידה שעמדה אז על קצה לשוני היתה - ריבונו של עולם, תעזור לי שלא אתפרץ בצחוק מטלטל מול הבחור העייף והמוזר הזה, כי להעליב אני לא רוצה...

ואני עוד חשבתי שהוא מכוון בתפילה כחד מן קמאי!

לא יאומן. הוא ודאי משוטט לו, בעודו מעוטר בתפילין, בדמיונותיו ומחשבותיו, וכדי ליצור רושם של 'עובד השם' - הוא משמיע את מילות התפילה חסרות הכוונה במנגינה של תלמידי הבעל שם טוב הקדוש...

תחושת זלזול עמוקה מילאה אותי. לא יאומן. זה בדיוק משקף את הרדידות של הדור הזה! הכול רק חיצוניות! לא מעניין מה יש לך בלב, העיקר שאתה נראה טוב ונשמע מצוין!

שעה ארוכה המשכתי להסתובב הלוך ושוב במסדרון, צובט את עצמי מרוב הלם, לא מפסיק לחשוב על אותו בחור חסר ערכים שכך עושה, ובלי לשים לב בחר במילים הכי לא קשורות למנגינה. הוא בכלל לא מתפלל! הוא חושב על כל העולם, ורק עושה את עצמו מתפלל! למה, כדי לסמן ז'י?! כדי להיחשב בחור טוב שלא עובר על הכללים?

ורק אז קלטתי, שגם אני בעצם, עטור בתפילין, ממלמל מילים - והמוח? נו, לא חשוב...

הוא ככל הנראה פספס? התקשיתי לעמוד במקום אחד. קבעתי מקום לסיוד התפילה - ואילו אני אמרתי את מילות התפילה בעודי מתהלך הלוך ושוב במסדרון העמוס.

אגב, לא הייתי היחיד. היינו כמעט רכבת אנושית של מתהלכי אנה ואנה.

כך או כך, במהלך אחד השיטוטים אני עובר ליד השטיבל הריק. הצאתי פנימה בחוסר סקרנות - ולמול עיני נגלה מחזה מפעים!

בחור, שחזות פניו מעידה עליו שהוא בקושי בן שבע עשרה.

אבל הוא עומד שם, ליד ארון הקודש,

"יש כאן אחד מעבדי ה' השפלים של הדור הבא"

רכון על הפרוכת. והוא חוזר שוב ושוב על כמה מילים מהתפילה, בדבקות ששמורה רק לחסידים של פעם.

לא הצלחתי לזהות את המילים שהוא אמר שם, יען הוא התפלל די בלחש, אבל לומר לכם את האמת? הוקסמתי.

עומד מולי בחור, בן תמותה כמו כולם, בן שבע עשרה בלבד - והוא מתפלל בדבקות, בעיניים עצומות, בכוונה ובפירוש המילות, והוא הוגה את המילים כמונה מעות, שוב ושוב ושוב את אותם המילים, במנגינה קסומה שאי אפשר להסבירה.

בבת אחת הוצפתי קנאת סופרים עזה. מתי יגיעו מעשיי? כ'אט'ש א נגיעה?

איפה אני ואיפה הוא? לכאורה, הסקתי בתוך עצמי, אני עד כרגע לעוד סיפור מהז'אנר של 'במעלליו יתנכר נער'.

יש כאן את אחד מעובדי ה' המופלאים של הדור הבא, ואני זוכה לראות את רבינו בצעירותו. רק חבל שנרתיק התפילין לא נמצא כאן בחדר, כדי שאוכל לדעת את שמו

יש רגעים בחיים, שמזמינים לך סיפור מרתק, חיוך על הפנים - אבל אז גם סטירת לחי מצלצלת אל תוך המציאות.

תרשו לי לספר על אחד הרגעים האלה, שאירעו איתי לפני כשמונה שנים.

הייתי אז בחור בישיבה גדולה, כשבוקר אחד התעוררתי באיחור יחסי, וכשהתקדמתי לכיוון בית המדרש - הבנתי שאת המניין הישיבתי כבר לא אספיק.

נו, בשביל זה יש את סאטמארה. למי שלא מכיר, מדובר בשטיבלאך חסידי תוסס במיוחד, המנוהל כולו בשפת האידיש כמובן, והוא ממוקם ברחוב אבן האזל בירושלים הבירה.

בכניסה, איך לא, ממתינים כמה אספני כספים. לאורך המסדרון העמוס מתפללים קיימים מתלים המארחים באורח קבע מספר עצום של מטריות ומעילי גשם, ביניהם גם כאלה שעוד זוכרים לכאורה את ביקורו ההיסטורי של ה'דברי יואל' זיע"א בירושלים. הם נותרו שם כדי לספר...

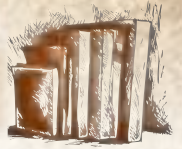
המניינים לכשעצמם מסודרים מאוד. זה לא עובד בשיטת 'צענטער צענטער', אלא באמצעות לוח קבוע שמודיע היכן מתחיל מניין. בכל רבע שעה - עוד עשרה יהודים (לפחות, בדרך כלל הם היו עשר מניינים) מכריזים 'הודו להשם קראו בשמו'. על השולחן בסוף המסדרון נערמים נרתיקי תפילין של מאות בחורי ישיבה מהאזור שכמוני גם איחרו היום למניין בישיבה.

אבל האירוע שעליו אני רוצה לספר - התרחש קצת לפני סוף המסדרון. שם יש שטיבל די קטן, שמשום מה יש בו פחות מניינים, ובאותו זמן הוא היה חף ממניינים.

הנחתי תפילין במהירות והצטרפתי למניין הראשון שמצאתי. אינני מאובחן בקשיי קשב וריכוז כלשהם, ברוך השם, אבל מה כבר אפשר לצפות מבחור שזה עתה התעורר משינה טרופה ויום עמוס בתורה ועבודה ורגשות ממתין לו מעבר לתפילה, ואפילו את ארוחת הבוקר

הראשון שמצאתי. אינני מאובחן בקשיי קשב וריכוז כלשהם, ברוך השם, אבל מה כבר אפשר לצפות מבחור שזה עתה התעורר משינה טרופה ויום עמוס בתורה ועבודה ורגשות ממתין לו מעבר לתפילה, ואפילו את ארוחת הבוקר

עז בדיר...

נת ה'תר"ה. רוסיה. מחוז סמולנסק. עיירת ליובאוויטש המעטירה. חסידים ותלמידים רבים מסתופפים תחת מנהיגם ומורה דרכם - הרבי ה'צמח צדק' זיע"א. זוכים הם להתענג בצילו של הרבי ולהתפלפל בתורתו בהתועדויות רבות כשעל מרכז השולחן בקבוק קטן ומבהיק, ממנו נשפך משקה חריף לכוסיות שבידי התלמידים המפלפלים בתורת רבם.

"לחיים, לחיים" נשמע קול המשתתפים באחת ההתועדויות.

"לחיים טובים ולשלום" עונים לו חבריו. "מורי ורבותי, הטו אוזנכם והסכיתו לנעשה עימי בערב השבת האחרונה" מזדקף על כסאו אחד החסידים, ור' מענדל שמו, ובפיו מעשה מרגש, כך נראה על פי תנועותיו הנרגשות "ראיתי את צורת פניו הקדושות של רבינו, בעת יציאתו מהמקווה, ופניו זרחו וזהרו" ר' מענדל ממתיק את קולו "ולא רק, אלא כחסידי הדבוק ברבו יכול אני להעיד, שפניו קרנו אף יותר מרגילותם ביום השבת עצמה!"

המהומים נשמעים ברקע, והוא ממחר להמשיך "אולי משום שההכנה למצוה גדולה מהמצוה עצמה, אינני יודע מדוע. אך זוהי עובדה! פניו של הרבי לאחר טהרתו במקווה - אינם אותם פנים להם אנו רגילים!" קבע קביעה נחרצת.

מפה לפה ומאוזן לאוזן פרשה לה השמועה כנפיה בין החסידים - "זכות עצומה היא לראות את פני הרבי בערב שבת אחר מקווה הטהרה..."

השיח בימים שקדמו ליום שישי נסוב כולו סביב ענין מופלא זה. הזכות שבדבר. ההזדמנות. וההשפעות שניתן לקבל.

**

ובהגיע היום, ערב שבת קודש בין הערביים, התקבצו החסידים וגדשו את סביבות מקווה הטהרה של הרבי. אט אט החלו להרגיש דוחק וצפיפות, עקב כמות החסידים שמזה ימים מספר ממתנינים לשעה נעלית זו. אך

"הלוואי והייתי אחד מן העיזים הנמצאות שם, ויכולתי לראות את פני הרבי!" הצהיר נחרצות.

מיד התנצח לעומתו אחד מן החבריא: "עד כדי כך לא. אמנם חפצים אנו בראייתו של הצדיק, אך לא במחיר מופרז שכזה. בשום פנים ואופן לא אהיה מוכל להפוך לעז, גם לא עבור מטרה נעלית זו!"

"מדוע לא? חשב נא למה תזכה מראייה בעלמא זו... אף ההוא, השתקן מן הצד, משמיע את קולו בעד הרעיון.

"ברור שלא! אנו אנשים - לא בהמות!" נשמעים עוד ועוד קולות לכאן ולכאן, "ריתחא דאורייתא..

הקולות גוברים ועולים, וההכרעה המתבקשת - איננה.

ברקע הוויכוח נשמעה חריקת הדלת, ובפתחה ניצב לו ר' הלל פארצ'ער. ר' הלל מוכר וידוע היטב בציבור כחסידי-אמת הדבוק ברבי ובתורתו.

"נו ר' הלל" אחד הצעירים מושיט לו כוס מים צוננים "אולי דעתך תכריע ביננו. האם שווה להפוך לעז בשביל לראות את פני הרבי, או לאו?"

ר' הלל שומע את הצדדים, מצחו מתקמט במחשבה, בעוד גדוד החסידים ממתין למוצא פיו.

"לחלוטין משתלם להיעשות עז, רק בכדי לראות את פני הרבי ביציאתו מטהרתו! כן כן.. אני בטוח בזה." אמר כשקולו בטוח והחלטי, והמשיך באזהרה "אם לאחר שתהיה לעז ותראה את זיו פניו של הרבי, תעשה עם זה משהו ותהפוך חזרה להיות אדם, אך מורם יותר ונעלה יותר - הכל שווה. אך אם לאחר שראית את פניו של הרבי, תישאר אותה עז מלפני כן - לא פעלת כלום!"

*

כולנו עברנו זמנים ומועדים נעלים ומרוממים, חודש מלא ברכות ה' מכל הצדדים, הימים שעברו עלינו לטובה, היו ימי אור של התעלות רוחנית, של אוויר פסגות. הימים הללו העניקו לנו את המפתח להתחיל מחדש, לשכוח מכל מה שהיה אי אז לפני 'אלול' אשתקד, ולהפריח את שדה נשמתנו באילני פירות.

אל נא נשאר בדיר העיזים, זכינו לקרבה כה עצומה לאבינו מלכנו, עלינו להשתמש בה, להפוך את כל החודש לכוח רוחני אחד שביעיר את נפשנו באור ה'. מתחילים שוב, מחדש!

כל אלו לא הפריעו ולא הרתיעו - ולו לרגע אחד - את מטרתם ושאיפתם הטובה של החסידים. עליהם לחזות בזיו פניו הקדושות והטהורות של רבם ומאורם! אך לפתע, יוצא שמשו של הרבי, ומודיע לקהל החסידים הממתנינים בכיליון עיניים בצורה ברורה ונחרצת: "מצווה עלי להודיעכם כי עליכם להתפזר איש איש לביתו, ולא להמתין כאן בשום צורה שהיא! עליכם ללכת ולעסוק בהכנות שנותרו עד

"עיזים אליו זוכות לראות את תואר זיו פניו של הרבי ביציאתו מן המקווה.."

לשבת קודש!" פניהם של המתקבצים במקום התכרכמו באכזבה על שלא עלתה בידם מטרתם, אך כך ציווה רבם וכך עשו. ההמונים התפזרו במהרה מן המקום וצעדו לעבר ביתם.

בינתיים הרבי, שככל הנראה הרגיש או שידע מהתקלות זו, יצא מן המקווה ביציאה צדדית ואחורית, שמא עוד נשאר חסידים בצידו השני של המקווה. כך התנהג הצדיק בכל שבוע, שמא כולי האי מחכים מעברה של הדלת אי אילו פרחי חסידות נלהבים.

**

עברו-חלפו להם כמה שבועות, ושוב יושבים החסידים ב"פארברענג" נעלה ומרומם.

נענה אחד החסידים ואמר: "ידידי ורעי, שמתי לב שכנגד הפתח בו יוצא הרבי ישנו דיר עיזים. ועיזים אלו זוכות לראות את תואר זיו פניו של הרבי ביציאתו מן המקווה.. "ככה?" מגביה חבירו את קולו בפליאה

האינטרס לא יגונה

אחרי שיעור במרכז גמילה ניגש אלי אחד הבחורים ושאלה בפיו.

הוא ממשפחה חילונית ואפילו אנטי דתית. הוא רוצה לחזור לחיק היהדות אבל קשה לו עם שמירת שבת ובפרט העישון. עלה בדעתו לקבל על עצמו להימנע מעישון בשבת זו, לזכות החטופים בעזה.

ושאלתו, האם התנאי הזה פוגם בעיקרון שמירת שבת? התרגשתי מאוד לשמע השאלה התמימה הזו.

כדי ליישב את דעתו, הבאתי את מאמר הגמרא: (פסחים ח.) 'האומר סלע זו לצדקה על מנת שיחיה בני הרי זה צדיק גמור'. ז"א שהאינטרס איננו פוגם במצווה.

כך גם מלמד גם מאמר הגמרא: 'עשר בשביל שתתעשר' (שבת קיט, ע"א).

וכן בספר בראשית פרק כח: 'וַיֵּדֶר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱלֹקִים עִמָּדִי וְשָׁמְרֵנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי לֶחֶם לֵאכֹל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ וְשָׁבְתִי בְשָׁלוֹם אֶל בֵּית אָבִי וְהָיָה ה' לִי לֵאלֹקִים'.

יעקב אע"ה מבטא במילים אלו את בטחונו בקב"ה.

האם אינטרס פוגם בעבודת ה' ? רבי פנחס הורוויץ, תלמיד המגיד ממזריטש ורבו של החתם סופר, בספרו "פנים יפות" (שמות כה, ב)

מתייחס לשאלה זו מנקודת האמונה: 'כשאדם אומר שעושה מצווה לשם תועלת וכדומה, הוא מראה ומביע בכך את אמונתו בהשגחתו של הקב"ה בעולם, שמשלם שכר לעושי רצונו. ומחמת אמונה זו הוא נחשב צדיק'.

יש לומר עוד, על פי הדרך של ר' אשר, כאשר אדם עושה מצווה מתוך אינטרס, והוא מכיר שהאינטרס הוא שהביא אותו

והחליט לטפח אותה. לקח בידו מגרפה והחל מגרף בין הפרחים. עד מהרה גילה כי שיני המגרפה מושכים מתוך האדמה זבל וטינופת מדיפה ריח רע.

התפלא הכפרי מאד – כיצד טינופת כזו, מצמיחה פרחים נאים וריחניים כאלו? עד כאן סיפור הכפרי. ר' אשר רמז לנו, בסיפור זה, שאדם צריך להכיר שהוא פועל בכוח אינטרסים אישיים, אשר דוחפים אותו, גם לעשות מעשים טובים. והוא צריך להכיר, שהמעשים הטובים שעשה (הפרחים), אינם ממנו ולא מצדקותו, כי אם ממידת הגאווה, שהבורא נטע בו.

כאשר הוא מכיר שמעשיו נעשים מכוח מדת הגאווה שבו; או אז, הוא מעלה את האינטרס ואת מידת הגאווה לשורשה. ומגלה כי צדיק ה'.

האינטרס, יכול להיות מנוע שמפעיל את האדם, שמטבעו, היה מעדיף לשכב במיטה.

כאשר אדם פועל בכוח האינטרס, כדוגמת אותה אישה, יש לו בחירה, להכיר מה הביא אותו לפעולה. נטית ליבו מפתה אותו לייחס את הפעולה לגדלותו, ולא ייתן דעתו כלל, לחקור מאין באה לו המוטיבציה לעשות מה שעשה. כך הוא עשוי לחיות עם שקר גדלותו וצדיקותו. ולא יבוא לתכלית למענה נברא, לגלות שהבורא פועל דרכו, ע"י סיבת האינטרס, וכך לגלות את צדיקו של עולם.

גם אישה יקרה זו, חשב ר' אשר, שהגיע זמנה שתכיר את האמת.

בעולם המעשים, האינטרס הוא מנוע לעשייה. כאשר מכירים שהאינטרס, סיבה מאת ה', לפעול, אין מקום לכוחי ועוצם ידי, ואז, האינטרס לא יגונה. בלעדיו, לא יעשה אדם דבר.

כמובן שהתכלית היא כפי מלמדת המשנה (אבות א, ג) "אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס, אלא הווי כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס ויהי מורא שמים עליכם".

אך עד אז, אפשר להתבונן באינטרס כסיבה מאת ה'. ולהכיר את תלותו בסיבות שבורא עולם מספק לו.

לעשות מצווה; הוא מעלה את האינטרס, להיות סיבה מאת ה' לקיים מצווה זו ואיננו תולה את קיום המצווה בו. ואז האינטרס לא יגונה, באשר הכרת מקום האינטרס מצילה אותו מאשליית 'כוחי ועוצם ידי'.

עוד באותו עניין: אישה אחת נהגה לאסוף כספים לטובת מפעלי

"כאשר

מכירים שהאינטרס, סיבה מאת ה', לפעול, אין מקום לכוחי ועוצם ידי"

החסד ש ל "יד עזרה" והצליחה מאד בפועלה.

יום אחד החליט ר' אשר, שהגיע זמנה לעלות בקודש, עם מדת האמת.

כאשר הביאה לפניו את יבול הכספים שאספה, אמר לה: "דעי לך שכל מה שאת אוספת וטורחת, בא מתוך סיפוק הגאווה שלך, כאשר משבחים אותך, על מעשיך".

הדברים נפלו עליה כרעם ביום בהיה והיא נשברה מאד ברוחה.

חברים ששמעו את הלקח, שאלו אותו מדוע עשה לה כך? ר' אשר ענה להם בסיפור:

כפרי אחד כרה בחצרו בור ספיגה. לימים התמלא הבור, וכמקובל, כסה אותו בעפר, חפר בור חדש ושכח מן הישן. חלפו ימים והנה בוקר אחד גלה הכפרי חלקת פרחים יפים וריחניים בחצרו. שמח מאד

שו"ת עם הרה"ג ר' יהודה לייב פרוש שליט"א

האור הטמון בחושך

נסתר ונעלם, דרך הבלתי ידוע שהוא בכח האמונה הפשוטה.

לפי"ז כל אחד מתחבר אל האפשרות של ההתמודדות במצב של חשך ובמצב של אור.

כפי שלמדונו הבעש"ט זיע"א כמובא בדגל מחנה אפרים, וכן מובא במקום אחר יתרון האור כשהוא מן החשך.

עוד נראה לענ"ד לכוון בדרשת חז"ל על שני השעירים שיהיו שווין במראה בקומה ובדמים,

דלכאורה קיימת נטיה טבעית לחפש את היפה במראה בקומה ובדמים ולקוות שהיפה הוא זה שיעלה בגורלו לה' והפחות יפה יעלה בגורלו לעזאזל כרצונו,

על זה אמרה התורה שגם כשהשעירים אינם שווים מ"מ רק הגורל יקבע יעדו,

ובזה נחזק את הדבקות לקב"ה ושלא לגוון שכלית את החלוקה בין שני השעירים, כי רק גורל יקבע יעדו ועי"ז יתחזק כח האמונה הפשוטה וההכנעה לדרך ה'.

נתאר לעצמנו לפנינו שני שעירים ששוין זה לזה אלא שהם גרועים במראה ובקומה ובדמים,

ולעומתם יש שני שעירים שאינם שווין אך אין בהם גרועים לא במראה לא בקומה ולא בדמים, להלכה יקחו את הגרועים להתאימם לגורל.

נלע"ד שעי"ז מחזקים את האחדות לקראת הגורל ואת האחדות לאחר הגורל תוך הבנה ברורה שהגורל קבע את גורלו.

פער קיצוני זה יבהיר לנו שאין בכח האנוש לקבוע כי אם שני השעירים המתחברים אל הגורל והבן.

כתב הרי"ל פרוש

והטוב עולה למעלה וכו' וכן הוא בתפילה כשלפעמים בא לאדם מחשבות זרות לכסות ממנו אור תורה ועבודה ח"ו,

אבל מי שהוא חכם עיניו בראשו, ויבין כי יש אור גדול מכוסה ונעלם בתוך אותו החשך כי לית אתר פנוי מיניה, וכאשר יבין זה ויאמין בזה באמונה שלמה אז יתחזק בעבודתו, ע"כ לה"ק.

היוצא מדברי קודשו של בעל דגל מחנה אפרים שאין הבדל אם ההתעסקות באור או החשך העיקר הוא עצם ההתעסקות.

בעל דגל מחנה אפרים מסכם בשם הבעש"ט ופתח התבה וכו' היינו-הפתח לפתוח התבה והמילה (הפה) שלא תהיה סגורה ואטומה ח"ו,

בצדה תשים לחפשנה בצדה דווקא היינו באותו החשך עצמה בודאי יש אור גדול רק שהוא בהעלם כנ"ל כי קרוב הדבר מאד בפ"ך. וגו'.

ענין שני השעירים מלמדנו דרך בעבודת השי"ת כדלהלן:

מצותן בהקרבה שיהיו שניהן שווין במראה בקומה בדמים ולקחתן כאחד, הכוונה בזה שלכתחילה יש להשתדל לקיים מצותן בשיא הפאר והיופי.

וכן מצינו בפרשת אמור לפסול כהנים שיש בהם מום (ויקרא כא טז) וכן לפסול קרבנות שיש בהם מום (שם כב א) וכ"ש אם הכהן צרוע או זב.

כן לענייננו לגבי שני השעירים אלא שאינה לעיכובא שאע"פ שאינן שווין כשרים,

כן בעבודת השי"ת נקוט כלל זה בידך אין בידינו האפשרות להבחין בין השעיר המיועד לה' לשעיר המיועד לעזאזל לגבי הבחנת האדם רק הגורל יקבע את גורלו של האדם והוא כח

ש. זכינו החודש לשפע דיבורים מכ"ק אדמו"ר שליט"א, ועתה כשיצאנו מן הקודש אל החול לתקופת החורף אנו מבקשים להורות להלכה ולמעשה את דברי הרבי,

רבנו שליט"א דיבר על שני השעירים הנראים מנוגדים בתכלית בין השעיר לה' לשעיר לעזאזל, כאשר בפועל הקביעות להגדרה שעיר לה' כנגד שעיר לעזאזל נעשה באמצעות גורל, כך שמצד עצמו אין כל הבדל בין שעיר לה' לבין שעיר לעזאזל, והרי מצד הדין לא המראה לא הקומה ולא הדמים קובע, וכן אמרו חז"ל במסכת יומא (ס"ב) אע"פ שאין שווין כשרים, בכח דרשת חז"ל מכפילות הלשון שעיר, להורות בזה שהעיקר הוא שם שעיר בלבד.

(בעל תפארת ציון להגרי"ז ידלר זצ"ל מדייק מלשון התורה שמכפיל ההוראה על השעיר ללמדנו שהעיקר הוא שם שעיר בלבד) עפי"ז השאלה מתעצמת לראות במצוה ששני השעירים יהיו שווין במראה בקומה בדמים ולקחתן כאחד, א"כ מדוע זה הולך לכאן וזה לכאן, על פי זה נבקש להוציא התובנה המתבקשת.

ת. אמר המשיב וזה דבר פלא בשעה שקיבלתי את הטלפון בתוכן השאלה, היה מונח לפני קטע מספר דגל מחנה אפרים על פרשת נח ובה מענה לשאלה, נעתיק את הקטע הראשון של המאמר ונסבירנו.

וזלה"ק ופתח התבה בצדה תשים וכו' דאי אפשר לחשך בלא אור ולרע בלא טוב כי האור יוצא וניכר מתוך החושך ולכן הטוב יוצא מהרע, אך שהוא מכוסה ובהעלם שם. וצריך לברר הטוב שיהיה הרע נדחה

חלק מהוצאות הגליון נדרבו ע"י הרה"ח
יעקב צבי פרל
הרי"ו
יה"ד שירווח רב נחת דקדושה מכל
יוצאי חלציו, ואך טוב וחסד ידפדוהו כל
ימי חייו, אמן.

חלק מהוצאות הגליון נדרבו ע"י הבה"ח
מנחם מנדל רוזנברג
הרי"ו
יה"ד שירווח רב נחת דקדושה מכל
יוצאי חלציו, ואך טוב וחסד ידפדוהו כל
ימי חייו, אמן.

חלק מהוצאות הגליון נדרבו ע"י הרה"ח
דוד לוי
הרי"ו
יה"ד שירווח רב נחת דקדושה מכל
יוצאי חלציו, ואך טוב וחסד ידפדוהו כל
ימי חייו, אמן.

בדרבה

אוסף מעשיות שנשמעו
מפי רבינו שליט"א
במשנת בעלי ההילולא

"א שווארצע עזל? א לעכטיגע עזל!"

שאם לא היה מעלה את המחירים היה יכול למכור הכול ועכשיו לא הספיק למכור כלום, כך צריך להיות החרטה כאותו מוכר.

הרה"ק הערש מריענוב - ל' חשוון

פעם הגיע אל הרה"ק ר' הערשלה רימונבער אשה ואמרה להרה"ק שבעלה נסתלק ואין לה בנים והיבם שלה עדין קטן והיא לא יכולה עכשיו להתחתן ואמרה שיש לה "השווארצע מזל" (מזל שחור) התבטא הר"ר הערשלה "א שווארצע מזל? א לעכטיגע מזל!" ויצאה מהרה"ק וכשהגיעה לביתה שמעה שהיבם מת, ונתקיים מה שאמר לה הרה"ק "א שווארצע מזל א לעכטיגע מזל"

והנה אם היבם שמעה שהיא הלכה לר' הערשלה רימונבער ולכך מת היבם והלכה לדין תורה ורצתה לתבוע את ר' הערשלה רימונבער לדין והנה אמר לה אחד מגדולי התורה דאז במקום לתבוע אותו לדין תורה תסעו אליו ותבקשו ממנו גם ברכה שיהיה לך בן וכן עשתה שנסעה אל ר' הערשלה ובירכה ואכן לאחר שנה נפקדה בבן,

ובינתיים מתה אשת הרה"ק ר' הערשלה רימונבער והתחתן ר' הערשלה עם האשה האלמנה והתקיים "א שווארצע מזל? א לעכטיגע מזל!" ואח"כ כשנסתלק ר' הערשלה רימונבער התחתן עמה הרה"ק ר' ישראל מרוזין הרוזניער והכל בזכות הברכה של ר' הערשלה רימונבער שהבטיח לה "א שווארצע מזל? א לעכטיגע מזל!"

[ואמר רבינו שהקאמרנער דן באשה זו אם הרוזניער היה לה מותר להתחתן איתה כי אולי יש לה דין של אשה קטלנית והקאמרנער אמר שמותר מפני שהולידה בנים ועיין שם].

מפני מה הוא כ"כ בוכה,

בתחילה לא ענה לו המאור עינים, והכפרי שאל אותו אולי אתה לא מרגיש פה בנוח אולי אתה רעב וכו',

אמר לו המאור עינים תדע שלפני אלפי שנים היה לנו בא"י בהמ"ק והיינו מקושרים להשי"ת והקרבתנו לפניו קרבנות ובוכה אני שיהיה כבר הגאולה וניסע כלנו לארץ ישראל לירושלים ויבנה בהמ"ק ולא יהיה לנו צרות מאומות העולם.

ושאלו הרה"ק האם הוא מסכים לכה, והלה אמר שהוא צריך לשאול את בני ביתו אם הם רוצים לעלות לירושלים, ואחר מספר דקות הוא חזר ואמר שב"ב אמרו שהמשיח ייקח את הגויים לארץ ישראל ואנחנו נשאר פה כי אל"כ איך יהיה לנו להתקיים בא"י,

כאן יש לנו פרות, אכסניה וכו'.... ולמאור עינים היה משקה בכיסו ומוזג לכפרי ומוזג לעצמו והתחילו לרקוד ביחד המאור עינים רקד מהתרגשות שיבא הגואל, ואילו הכפרי בשלו, ורקדו כך עד לפנות בוקר ואז התחילו לעבור הגויים בבוקר לעבודתם ושאלו 'מושקה, מפני מה אתה רוקד?' והשיב 'אתם אינכם יודעים שהביהמ"ק נחרב'.

מהרי"ד מבעלזא - כ"ב חשוון

המהרי"ד אמר עד כמה חרטה, משל לשוק שהיה מלא אנשים והתחיל לדדת גשם הלכו כל האנשים וע"כ סגרו כל האנשים את חנויותיהם פרט לאדם שיש לו גגון סמוך למרכולתו,

מיד התאספו כל האנשים לקנות אצלו סחורה וכיוון שראה שאין אצל מי לקנות וכולם מוכרחים לקנות אצלו ע"כ התחיל להגביה המחירים יותר ויותר ובתוך כך יצאה השמש ומיד התפזרו כל האנשים גדול מאוד חרטתו של אותו האיש כיוון

הרה"ק אליעזר מדזיקוב - ג' חשוון

הרה"ק מדזיקוב חלה מאד במחלה, ובא מחותנו הרה"ק מצאנז לבקרו ור' אליעזר'ל גנח מכאבים, שאלו הצאנזער רב "מחותן פארוואס קרעכצסטו? אויף יענע וועלט וועט זיין אזוי גוט"

נענה ר' אליעזר'ל ואמר הנה עד שהתיישבתי פה בדזיקוב והקמתי קהילה לא חבל שאני אסתלק מזה העולם?

אמר לו הצאנזער רב "נו נישט געפערליך מוועט שוין שטעלן איינער אויפן שטאט" וכשראה ר' אליעזר'ל דזיקובער 'אז די מצב איז שמ'אהל' נענה ואמר 'מילא העיר אבל אנו עוד צריכים לחותן הנכדים?'

השיבו הצאנזער רב "נו נישט געפערליך מ'וועט שטעלן אנשים טובי העיר זאלן ארום קוקן" נענה ר' אליעזר'ל ואמר "אבער ווען מיר זינגען 'לקל אשר שבת מכל המעשים' טאנצן מיט די גאנצע פאמליא של מעלה מיט אונז אין ווען אונז וועלן אוועק גיין פון די וועלט וועט שוין נישט זיין ווער זאל מיט טאנצן!!"

נענה הצאנזער ואמר "אויב אזוי וועלן מיר גיין שוין אין מקווה פויעלן א ישועה" וכן הוה.

מאור עינים - י"א חשוון

פעם התאכסן בעל ה'מאור עינים' באכסניית יהודי פשוט, כפרי שאינו מבין ביהדות מאומה,

כחצות הלילה קם המאור עינים כדרכו בקודש והתיישב על הארץ ובכה נהי בכי תמרורים והתאונן על חורבן הבית ועל ירושלים החרבה,

כששמע הכפרי את הבכיות, מיד פתח את דלת החדר ושאל את המאור עינים

מטרת החברה והחברים

הרצ"ח ר' שמעון פרידמן הי"ו

ויושבים ומתכנסים יחד ועושים פעולות שונות יחד וזהו המקום שיכולים להתגלות כל מיני מידות רעות שיש בקרבנו ויש לנו הזדמנות לבוא על ידי זה לתפילה והכנעה וכך להגיע אל התכלית.

יוצא לפי כל זה שענין החברים והחברה היא לא מטרה אלא "אמצעי" שדרכו באים לעבודת המידות וקשר בורא.

אולם אם שוכחים את העיקר וחושבים שעצם המפגש וההנאה המשותפת זה מטרה לעצמה אזי כשמתעורר קושי בין אחד לשני נוצר פירוד ומפספסים את המטרה.

שמעתי פעם בקלטת שיחה של ר' אשר זיע"א כאשר רצו להרחיב ולהגדיל את בנין יד עזרה והוא אמר:

המטרה שלי בכל זה לא החסד כי חסד הרבש"ע עושה וגם אם נרחיב את המקום ונוכל לעזור לעוד כמה אלפי משפחות זה לא יפתור את הבעיה כי יש עוד אלפים שאליהם לא נגיע.

רק כל המטרה היא שיהיה אפ"י מקום קטן וע"י שהחברים יעבדו שם יחד ויהיו נסיונות וחיכוכים ביניהם על כבוד שליטה וכו'

וע"י שיוותרו ויכנעו באמונה שהכל מה' בזה ממליכים את הבורא ובזה יקרבו את הגאולה שיתגלה מלכותו בעולם ואז יהיה טוב לכל העולם.

א"כ אנו רואים שלא משנה החיצונית הגודל הרושם וכדו' רק העיקר הוא שקבוצת חברים חיים עם העבודה של האמונה וההכנעה ומשתדלים לאהוב אחד את השני ולעזור אחד לשני גם כשאין חשק גם כשיש חשבונות ומתגברים על הקנאה תאוה וכבוד נקמה וכו'

בזה ממליכים את ה' ובזה מגיעים למטרה המשותפת שהיא "וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא אלוקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד".

שליט"א שעיקר עבודת האדם ועיקר הדביקות בהשי"ת היא "המדות" שדייקא שם במדות מתגלה החולשה של האדם וזה מביא אותך להתקשר אל ה'.

וא"כ זוהי עצמה כל מטרת ההתחברות יחד שאם אנו מתחזקים

ומזכירים לעצמינו שוב ושוב מהי התכלית שלנו שהיא כמובן - להתקשר ולהדבק בהשי"ת דרך המדות שלנו

א"כ דווקא כאשר מתעורר אינטרס מפליא שהוא נוגד לאינטרס של החבר כגון שאני מעוניין להשמיע את עצמי והחבר מעוניין שישמעו אותו ונוצר כאן ניגוד אינטרסים.

הרי שאותו חיכוך הוא עצמו מקפצה ודרך להגיע לתכלית שהרי המדה שלי שהתעוררה עכשיו היא קריאה מאת ה' כדי שאבקש ממנו שיתן לי כח להכנע ולוותר על השליטה או על הקנאה ולדעת שהכל ממנו.

א"כ בזה שאנו משקיעים בחבורה

בפרשת השבוע כתב בספר כלי יקר מה היה ענין דור ההפלגה שכתוב שהם רצו לבנות מגדל "ונעשה לנו שם" ולבסוף הקב"ה פילג ביניהם.

וביאר זאת שבתחילה הם חשבו שכשהם מפוזרים זה יוצר ריחוק ומלחמות בין אחד לשני ובכדי לשמור על כוחם ועל אחדותם עליהם להיות ביחד וזה היה המטרה במגדל שיגורו כולם יחד ויהיה להם כח של ה"יחד" וכך יהיה טוב להם ולעולם.

אולם הפסוק אומר "ונעשה לנו שם" אומר הכלי יקר שבזה מונח הטעות והמוקש שלהם שבעצם המטרה של כל אחד היה שיהיה לו שם, כלומר להגדיל את עצמו ולשלוט, וא"כ ברגע שכל אחד יש לו אינטרס אישי של שליטה וגאווה וכמו"כ לכל אחד יש רצון ותאוה אחרת,

אז ההתכנסות שלהם ביחד רק תגרום מריבות ומחלוקות כי יש ניגוד אינטרסים וזה מה שנאמר: "כינסו לרשעים רע להם ורע לעולם פיזור לרשעים טוב להם ולעולם" כי במצב כזה עדיף שיתפזרו ולא יריבו מה שנקרא "הפרד ומשול" ולכן הקב"ה הפריד ביניהם.

אולם "כינסו לצדיקים טוב להם" משום שלצדיקים יש מטרה משותפת אחת ולא מחפשים רק לעשות לעצמם שם וכשיש מטרה ויעד משותף אזי הכינסו מצליח ואז יש כוח הרבים וזה מעלה גדולה, עיי"ש.

וכשנתבונן בדברים לענייננו כשאנחנו רוצים להתחזק באחדות החברים כיצד נדע שאנחנו במצב של "כינסו לצדיקים" הדברים יובנו לאור מה שאנחנו שומעים השכם והערב ממון רבינו